

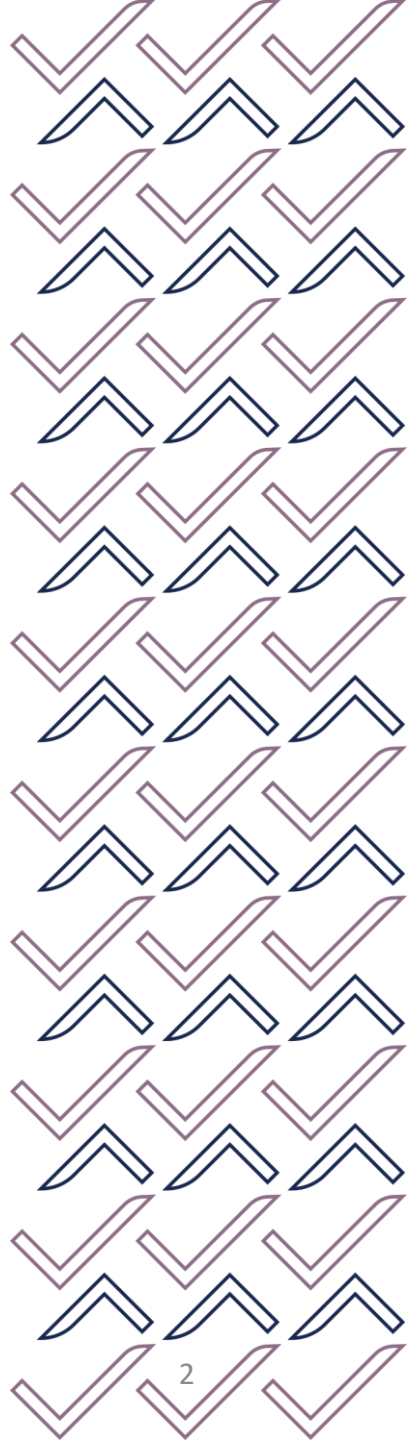
VERTINIMAS

LIETUVOS STABILUMO 2023 M. PROGRAMOS VERTINIMAS

2023 m. gegužės 24 d.

Biudžeto stebėsenos departamentas

Jurga Rukšėnaitė
Vadovė

Pagrindinės žinutės

BE VALSTYBĖS BIUDŽETO PAJAMAS DIDINANČIŲ PRIEMONIŲ GALI BŪTI VIS SUNKIAU UŽTIKRINTI KOKYBIŠKAS VIEŠĄSIAS PASLAUGAS

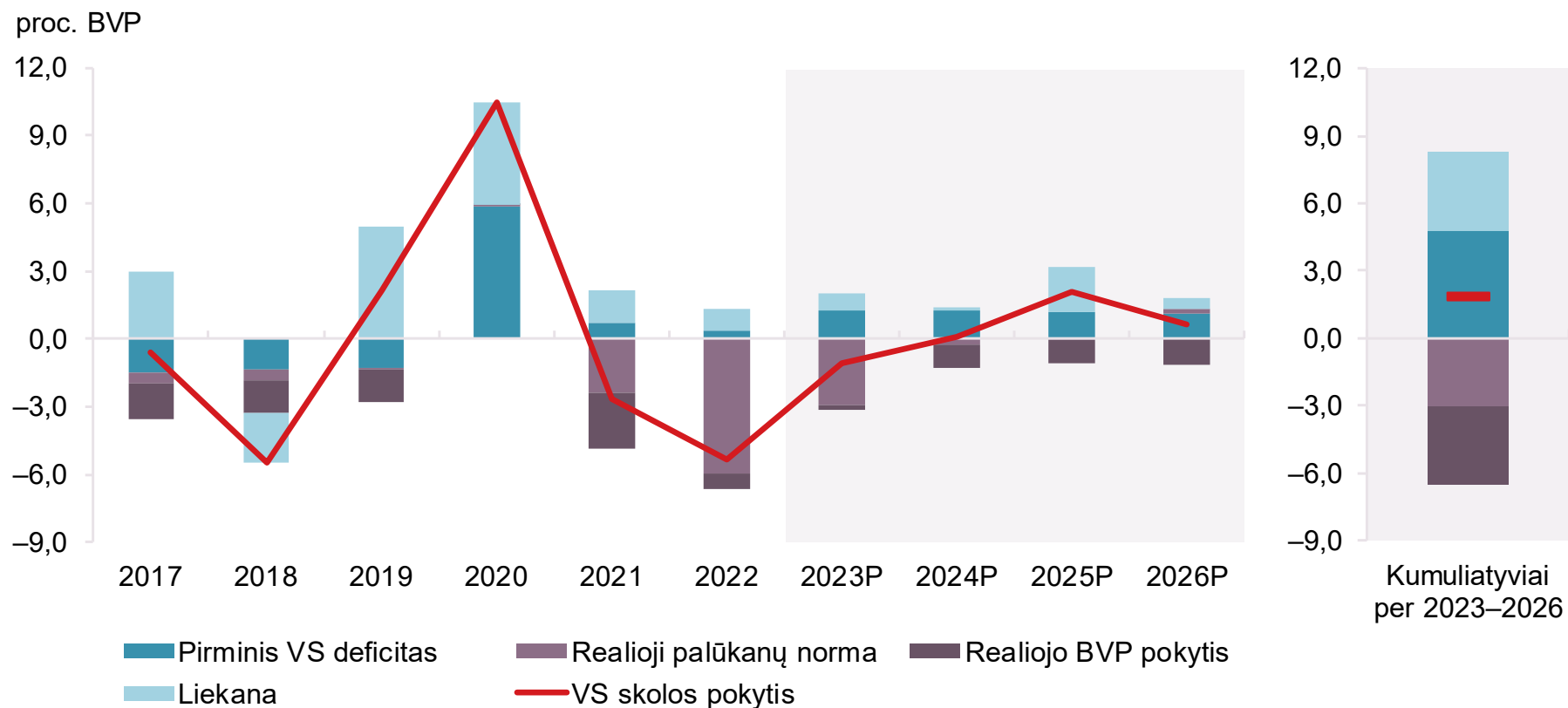
1. Numatomi biudžeto planavimo pakeitimai gali padėti projektuoti tikroviškesnius viešųjų finansų rodiklius vidutiniu laikotarpiu
2. Ekonomikai esant žemiau savo potencialaus lygio, numatomas jos nuosaikus skatinimas 2023–2024 m.
3. Spartus kainų augimas padidino valdžios sektoriaus pajamas 2022 m., tačiau ateityje lems didesnes išlaidas
4. Mokesčių sistemos pakeitimai yra reikalingi, o pateiktų siūlymų kryptis yra tinkama, tačiau galėtų labiau atliepti tarptautinių organizacijų rekomendacijas
5. Geresnius 2022 m. viešųjų finansų rezultatus lėmė palankesnė nei prognozuota ekonominė situacija Lietuvoje
6. 2022 m. buvo laikomasi išskirtinių aplinkybių laikotarpiu taikomų fiskalinės drausmės taisyklių, o prie visų taisyklių taikymo tikimasi grįžti 2024 m.

Numatomi biudžeto planavimo pakeitimai gali padėti projektuoti tikroviškesnius viešųjų finansų rodiklius vidutiniu laikotarpiu

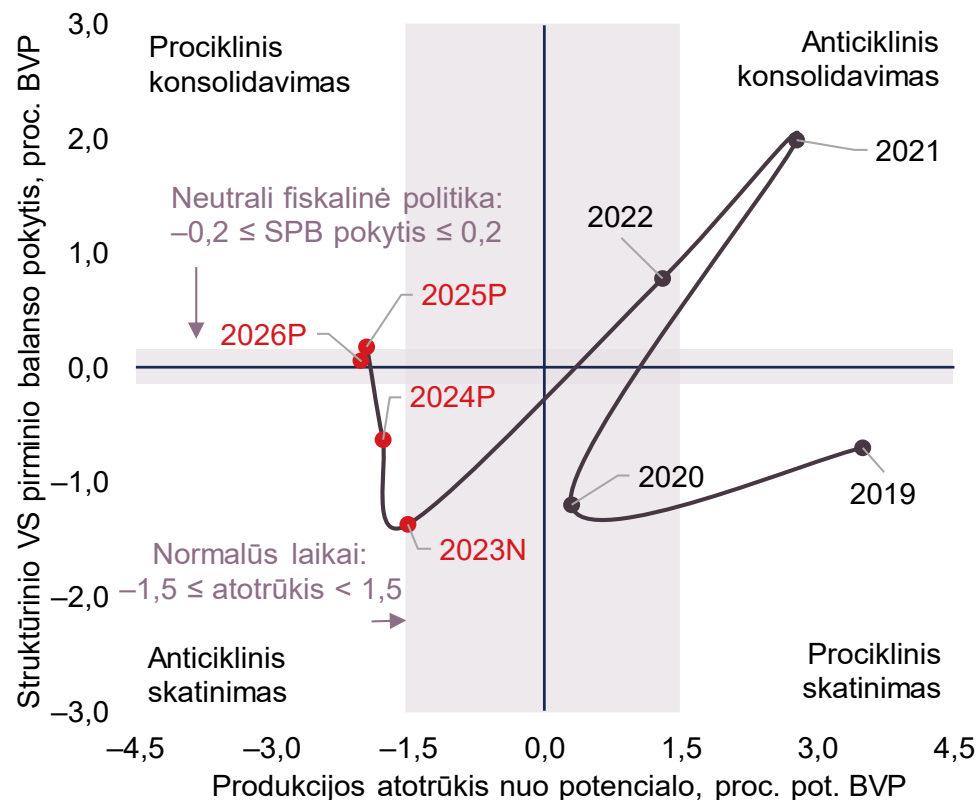
- Daugiau nei pusė 2017–2019 m. priimtų sprendimų buvo ilgalaikiai, kurių neigiamas poveikis biudžetui sudarė daugiau nei 1 proc. BVP;
- Siūlomi Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimai prisidėtų prie tikslesnio prognozavimo, tačiau išlieka rizika dėl įgyvendinimo;
- Dėl priimtų įsipareigojimų, galimų diskrecinių sprendimų vidutiniu laikotarpiu išlaidų poreikis augs, o pajamų lygis gali sumažėti;
- Norint kokybiškų viešųjų paslaugų, būtinas valstybės biudžeto pajamų didinimas.

Numatoma, kad valdžios sektoriaus skola vidutinio laikotarpio pabaigoje gali siekti apie 40 proc. BVP

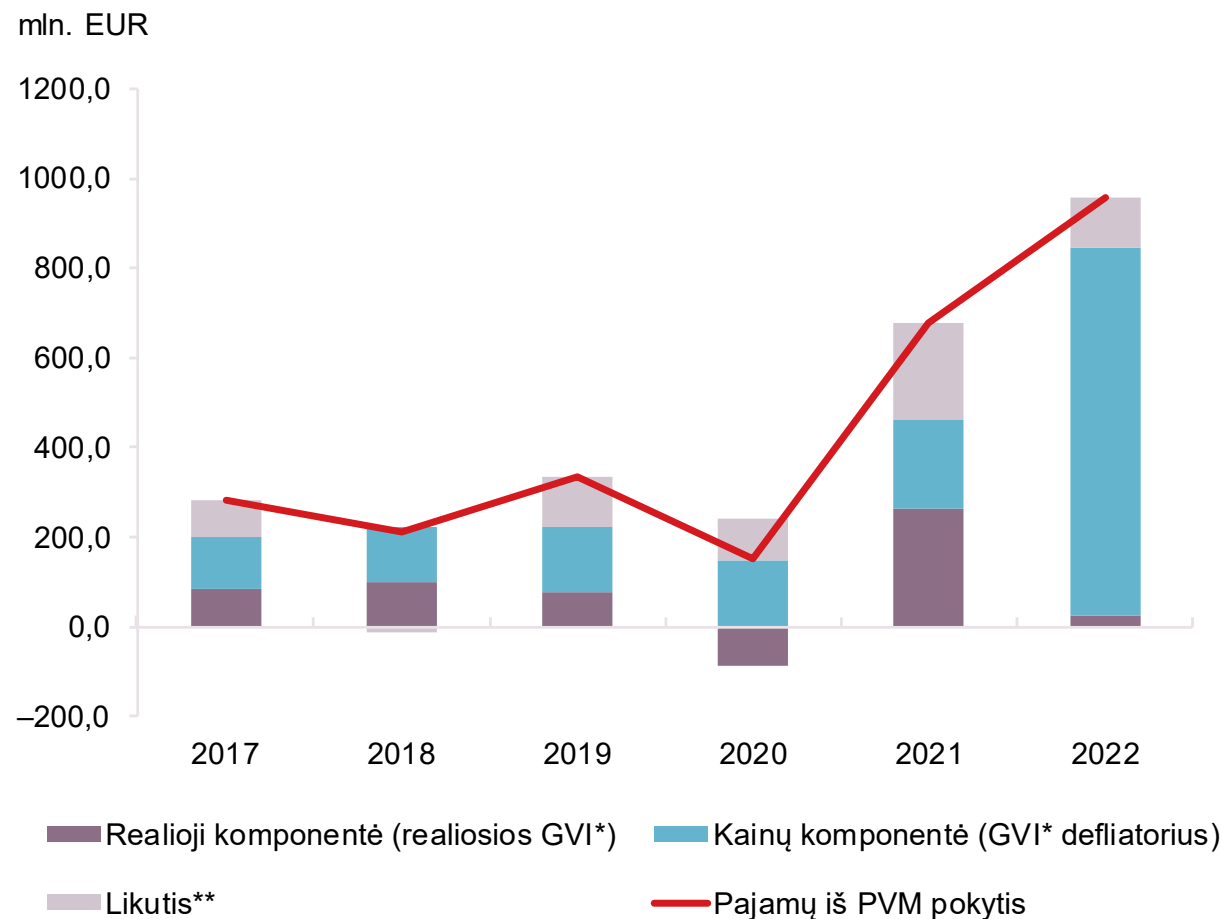
Ekonomikai esant žemiau savo potencialaus lygio, numatomas jos nuosaikus skatinimas 2023–2024 m.

Fiskalinis impulsas be su COVID–19 susijusių, energijos kainų augimo poveikio sušvelninimo ir kitų* vienkartinių priemonių

* Prie kitų vienkartinių priemonių priskiriamos priemonės: pagalba nuo Rusijos karinių veikslių besitraukiantiems Ukrainos žmonėms, fizinio barjero ir saugos sistemų įrengimas Lietuvos–Baltarusijos pasienyje, Lietuvos geležinkelių infrastruktūros palaikymas.

Spartus kainų augimas padidino valdžios sektoriaus pajamas 2022 m., tačiau ateityje lems didesnes išlaidas

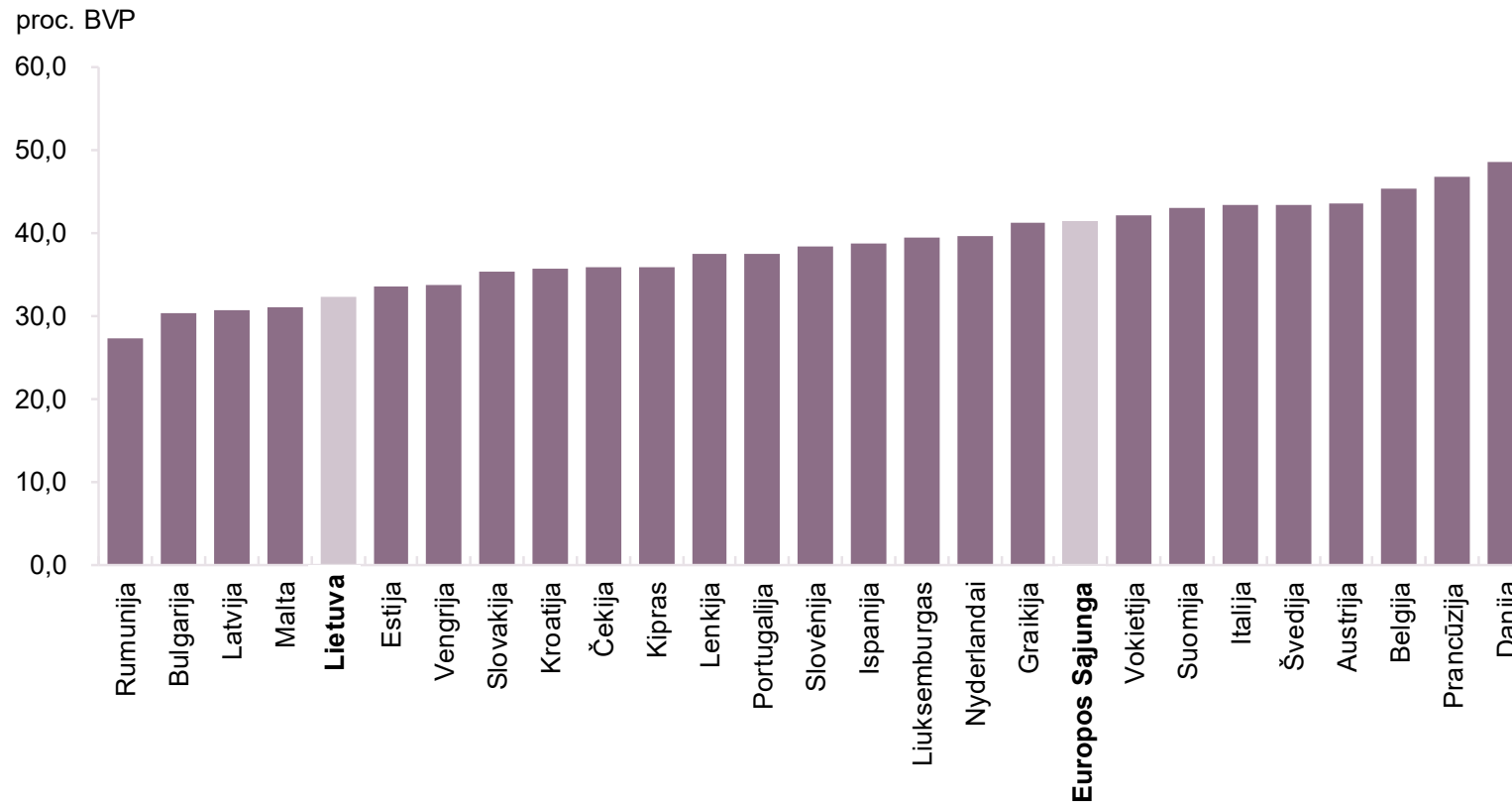
Mokesčių sistemos pakeitimai yra reikalingi, o pateiktų siūlymų kryptis yra tinkama, tačiau galėtų labiau atliepti tarptautinių organizacijų rekomendacijas

Gyventojų pajamų mokestis	Pajamų apmokestinimas pagal veiklos formas ir pajamų rūšis (PB). Pilnai neatsisakoma prezumpcinių išlaidų taikymo (EBPO).
Pelno mokestis	Nepakoreguota lengvatos taikymo riba (PB). Nesuvienodintas pelno mokesčio tarifas visoms įmonėms (PB).
Pridėtinės vertės mokestis	Riba nuo kurios asmuo tampa PVM mokėtoju išlieka per aukšta (EBPO).
Nekilnojamojo turto mokestis	Mokesčio struktūra neatitinka pagrindinių apmokestinimo principų.

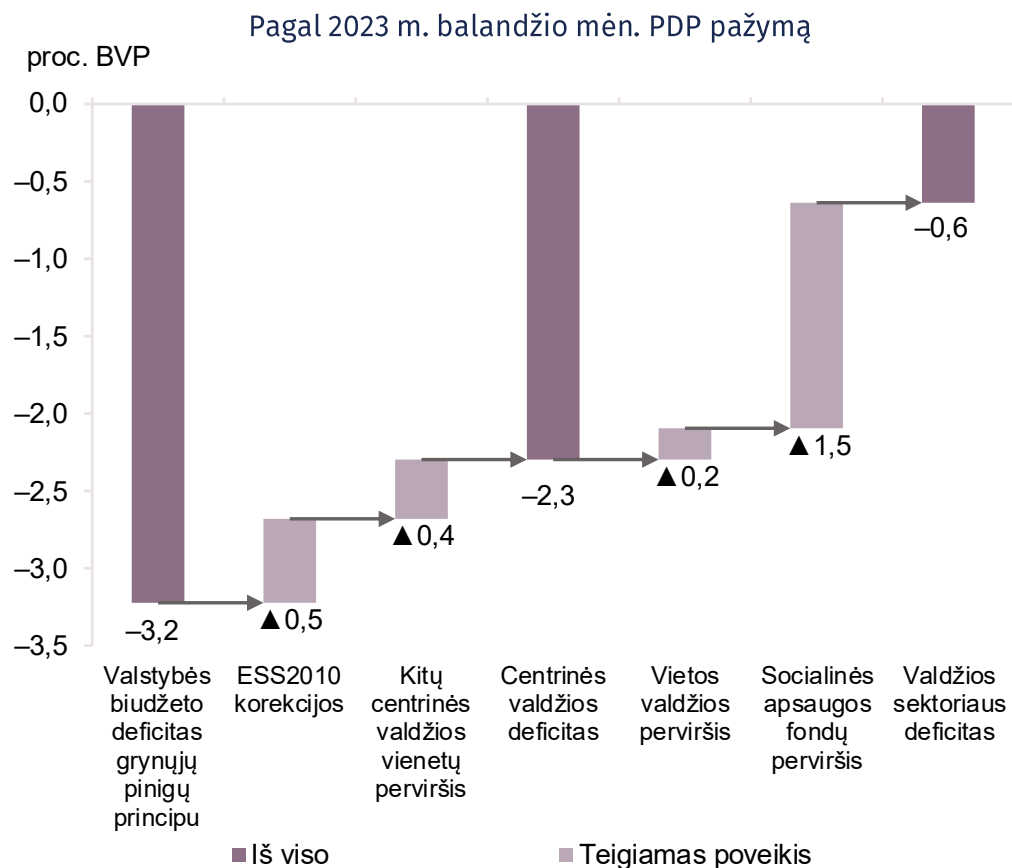
Rekomendacijas teikusios tarptautinės institucijos: Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, 2022 m. (EBPO), Pasaulio bankas, 2022 m. (PB).

Mokestinių pasiūlymų paketo įgyvendinimas ateityje galėtų leisti padidinti mokestinių pajamų ir BVP santykį, kuris yra vienas mažiausių Europos Sąjungoje

2021 m. mokestinių pajamų ir BVP santykis

Geresnius 2022 m. viešųjų finansų rezultatus lėmė palankesnė nei prognozuota ekonominė situacija Lietuvoje

2022 m. buvo laikomasi išskirtinių aplinkybių laikotarpiu taikomų fiskalinės drausmės taisyklių, o prie visų taisyklių taikymo tikimasi grįžti 2024 m.

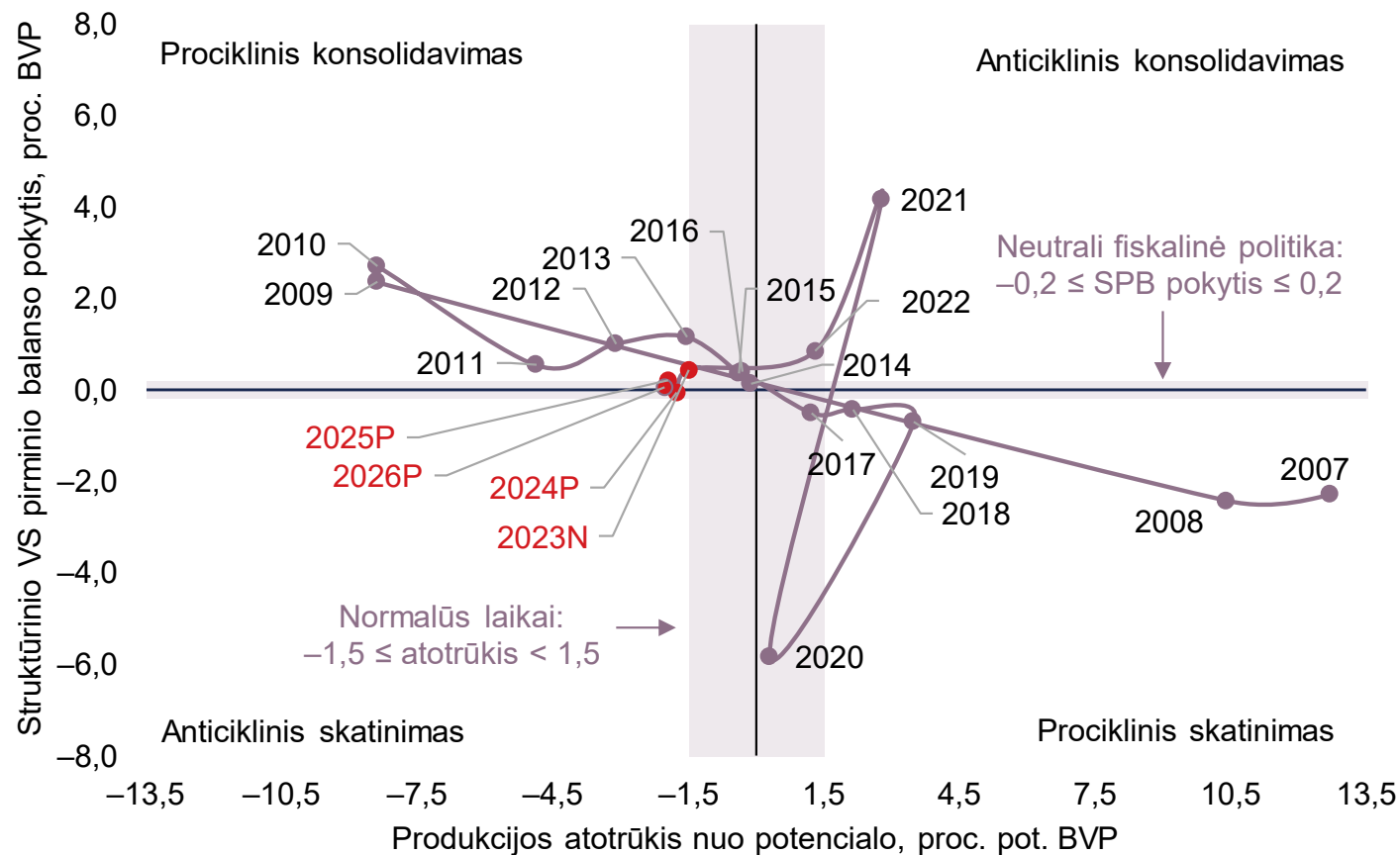
Perteklinio VS taisyklė	Netaikoma
Valdžios sektoriaus išlaidų augimo ribojimo taisyklė	Netaikoma
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto taisyklė	✓
Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto taisyklė	✓
Savivaldybių biudžetų taisyklė	Nevertinama

 VALSTYBĖS
KONTROLĖ
BIUDŽETO STEBĖSENA

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Fiskalinis impulsas

Daugiau nei pusė 2017–2019 m. priimtų diskrecinių sprendimų buvo ilgalaikiai, kurių neigiamas poveikis sudarė daugiau nei 1 proc. BVP

Priemonė	Vidutinis pokytis per metus, proc. BVP
Neapmokestinamasis pajamų dydis	0,1 (2019–2022 m.)
Socialinės išlaidos	0,6 (2017–2019 m.)
Atlygis darbuotojams	0,3 (2017–2019 m.)